

"לדורות"

סיפוריהם של ניצולי השואה החיים בישראל שאלון לרישום קורות ניצולת השואה

איסוף סיפוריהם של ניצולי השואה הוא אחד המרכיבים החשובים ביותר בשימור הזיכרון ובהנחלתו לדורות הבאים. לכן, המידע על קורותיהם של הניצולים חיוני מאוד לחוקרים ולבני הדורות הבאים. בעזרת מידע זה אפשר יהיה להכיר את הסיפורים הפרטיים המרכיבים את התמונה הרחבה של תקופת השואה. לסיפור האישי שלכם יש חשיבות לאומית, מחקרית

וחינוכית. אוסף הסיפורים יעלה לאתר אינטרנט מיוחד שכתובתו www.ledorot.gov.il

אנו מודים לך מראש על הנכונות לשיתוף הפעולה.

שם משפחה ושם פרטי כיום

שם משפחה: שטרק	שם פרטי: חיה
-------------------	-----------------

פרטים אישיים לפני השואה ובתקופתה

יש לרשום שמות ומקומות באותיות בדפוס (גם בלועזית) במקומות המסומנים

שם משפחה לפני המלחמה או בתקופתה: רכניצר	בלועזית Rechnizer	שם נעורים: רכניצר
שם פרטי לפני המלחמה או בתקופתה: אווה	בלועזית Eva	מין: ז / י
מקום לידה (ישוב, מחוז): זגרב	בלועזית Zagreb	ארץ לידה: יוגוסלביה
שם פרטי של האב: אוטו	שם פרטי ושם נעורים של האם: אירמה קראוס	
שם פרטי של האישה/הבעל (אם היה/תה נשוי/נשואה לפני המלחמה): שם נעורים של האישה:		
מגורים קבוע לפני המלחמה: זגרב	בלועזית Zagreb	ארץ המגורים: יוגוסלביה
השכלה/תואר אקדמי לפני המלחמה:	מקצוע לפני המלחמה:	חבר בארגון או בתנועה:
מקומות מגורים בתקופת המלחמה (ישוב, מחוז, ארץ): זגרב, לובליאנה, אפריקה Aprica באיטליה, ציריך האם היית בגטאות? אילו ומתי?		
האם היית במחנות? אילו ומתי? מחנה מעצר בזגרב		
מקום השחרור: ציריך	תאריך השחרור:	
האם שהית במחנה עקורים? שם המחנה?		לאן עברת/חזרת לאחר השחרור (ציין מקום)? נשארתי שנתיים בציריך
מקומות/מחנות בדרך לארץ: זגרב, סארב – בוסניה	שנת עליה: 1948	שם האנייה (אם עלה בדרך הים): קפאלוס

אנא ספרי/ על קורותיך לפני המלחמה

(ציוני דרך: משפחה, סביבה, ילדות ולימודים, עבודה, חברות בארגון): נא לכתוב בגוף ראשון

נולדתי בזגרב שביוגוסלביה. חיינו בתוך קהילה יהודית חילונית מסורתית. היה לי אח אחד. אבי היה פעיל ציוני ועבד כמהנדס. ליהודים אסור היה לעסוק בפרויקטים ולכן עבד בחברת ביטוח איטלקית. עד גיל 6 הייתי בגן ילדים.

נא ספרי/ על קורותיך בזמן המלחמה

(ציוני דרך: מעצר וגירוש, גטאות, מחנות וצעדות מוות, במסתור או בזהות בדויה ושם בדוי, פעילות ותפקידים ביוזנראט/תנועות נוער/מחתרת/פרטיזנים, השתתפות בבריחה/התנגדות/לחימה, האם אדם/ארגון יהודי/לא יהודי סייע באופן משמעותי להצלתך; בריחה/הגירה בכפייה, פינוי/אוווקאציה למרכז ברית המועצות):

ב-1941 אבי גויס לצבא בתור קצין מילואים. בתקופה זו כבר ידעו מה הולך לקרות ולכן הוא שלח מכתב אזהרה לאימי לנסות להתכונן להגעה של הנאצים. כשחזר לחופשה הביתה תפסו אותו בדרך חיילים נאצים והעבירו אותו למחנה מעצר בזגרב. באפריל 1941 קרואטיה קיבלה עצמאות מדינית תמורת הסכמה שלה לתורת הנאציזם ועשתה הכל בשם הגרמנים. אז אספו את כל היהודים וריכזו אותם במחנה מעצר בזגרב. היינו אני, אימי, אבי, אחי, סבתי ודודתי. אחי היה חולה מאוד ובדרך נס אימי הצליחה להבריח אותנו הילדים מהמחנה, כנראה בשיתוף פעולה עם אחד השומרים. הוסתרנו במנזר ליד זגרב במשך חצי שנה בלי ההורים. אחרי חצי שנה הוברחנו יחד עם אמא בעזרת אדם לא יהודי לסלובניה. אותו אדם נתפס בהמשך על הברחותיו ונהרג. הסתתרנו בסלובניה חצי שנה בעיר לובליאנה בדירת מסתור. אבא שלי נשאר במחנה המעצר בזגרב והעבירו אותו למחנה בקרואטיה, שם ניספה. ב-1942 ברחנו לאיטליה ושם הסתתרנו כחלק מקבוצה של יהודים שהגיעו מיוגוסלביה. הסתתרנו בעיר אפריקה שליד סונדרריה. הייתה לנו אפשרות בתור ילדים לחזור ללמוד ולמדנו כל קבוצות הגיל יחד, גיל 6-14 בכיתה מאולתרת. ב-1943 נאלצנו לברוח מאיטליה בגלל הכיבוש הנאצי וקבוצה של איטלקים שהזהירו אותנו על כך, העבירו אותנו לגבול שווייץ דרך ההרים. בשווייץ קיבלנו אישור מעיר הבירה להכנס ופיזרו את הילדים בקבוצה במשפחות אומנה והמבוגרים במחנות איסוף. אני ואחי הופרדנו וחולקנו במשפחות אומנה שונות ואימי הייתה במחנה איסוף.

אנא ספרי/ על קורותיך מתום המלחמה ועד עלייתך לארץ

(ציוני דרך: השחרור וחזרה הביתה, חיים אחרי המלחמה, בריחה, העפלה/ עליה):

בסיום המלחמה נשארנו בשווייץ, ויכולתי לחזור ללמוד בבית ספר, אך בהתחלה היה לי קשה מאוד מכיוון שלא ידעתי את השפה והייתי בוכה הרבה בלילות מתסכול וחליתי עקב כך. ב-1945 אימי, דודתי וסבתי חזרו לזגרב. אימי העדיפה להשאיר אותי ואת אחי במשפחות האומנה מכיוון שלא ידעה מה מצפה לה כשהיא תחזור לזגרב. ב-1947 בסיוע הצלב האדום, אחי ואני חזרנו ברכבת לבד דרך שווייץ ומילאנו לזגרב והצטרפנו לאימי. משם עברנו לבוסניה לעיר סארב. כל פעם היה צריך ללמוד שפה חדשה ועכשיו נאלצנו אני ואחי ללמוד מחדש קרואטית מכיוון שכבר שכחנו את השפה והיה לנו קשה להשתלב בכיתה. אחרי שנה בבוסניה כל שארית הפלטה, שהיוותה 10% מהקהילה היהודית ששרדה ביוגוסלביה, עלתה בשלוש עליות גדולות ארצה - בשנים 1947, 1948, 1949, סה"כ 7,000 איש לסירוגין. אנחנו עלינו על אוניה בשם "קפאלוס" ב-1947. היינו על האוניה עשרה ימים במקום ארבעה מפני שהייתה סערה גדולה שעיכבה אותנו. אחרי שירדנו מהאוניה גילינו כי היא הובילה בנוסף אלינו גם נשק רב בבטן האוניה.

נא ספרי/ על חיירך בארץ

(ציוני דרך: לימודים/ תעסוקה, שירות צבאי, פעילות ציבורית או תרבותית, משפחה/ דורות המשך וכו'):

נקלטנו במחנה עולים בבאר יעקב ואחרי שלושה חודשים פיזרו את כל הנוער בקיבוצים שונים. אני ואחי שהינו בעין השופט במשך שנה בלי אמא שנשארה בבית העולים בבאר יעקב ואחר כך עברה לירושלים. בקיבוץ למדנו חצי יום ועבדנו בחציו השני. אחרי שנה עזבנו אני ואחי את הקיבוץ ועברנו לירושלים, גרנו יחד 8 נפשות בדירה קטנה מאוד עם משפחה מבולגריה. למדתי בכיתה ח' וכל הזמן הייתי בפיגור של שנתיים בלימודים בגלל כל השנים שהפסדתי לאורך המלחמה. שנה למדתי בבית ספר "גאולים" בירושלים בבקעה ואחרי זה למדתי בתיכון "סליסברג", תיכון מקצועי שהיה שייך ל"הדסה". שם למדתי לימודים רגילים ולימודי אופנה. תוך כדי לימוד גם עבדתי בספריית בית הספר. אחרי סיום הלימודים לא התגייסתי ישר לצבא כי אני הייתה חולה וטיפלתי בה ובנוסף עבדתי בתיכון שבו למדתי בתור מדריכה במגמת האופנה. התגייסתי לצבא בגיל 22 בשנת 1956 ושירתתי כפקידת מילואים בפקוד מרכז במשך שנתיים. בסיום הצבא חזרתי להדריך בתיכון במגמת האופנה. ב-1960 נישאתי ונולדו לי שני ילדים. ב-1965 נשלחתי ע"י התיכון בו לימדתי ללמוד הוראה בסמינר "דוד ילין" בירושלים. עסקתי בהוראה עד גיל הפרישה.

בבית לא דיברנו כלל על השואה. הסיפורים החלו לעלות רק אחרי משפט אייכמן, אך בעיקר התחלנו לדבר ולספר על השואה כאשר הנכדים החלו לשאול והביאו את הסיפורים לתוך בית הספר.

ד ושם

המשרד לאזרחים ותיקים

ראיון: הילה אדיב
ירושלים. מאי 2010

עריכה: קרן אלמוג